

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 133/2026-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **UNUM DRUŽSTVO**, Južná trieda 119, Košice, IČO 50 341 341, zastúpeného advokátom JUDr. Mikulášom Buzgóom, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu v Košiciach č. k. 68C/13/2023-163 z 24. novembra 2023, uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/34/2024-445 z 25. septembra 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/102/2025 z 19. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Mestského súdu v Košiciach (ďalej len „mestský súd“) č. k. 68C/13/2023-163 z 24. novembra 2023, uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11Co/34/2024-445 z 25. septembra 2024 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6Cdo/102/2025 z 19. augusta 2025. Navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ ako vlastník priemyselných budov nachádzajúcich sa v areáli bývalého podniku „Východoslovenské strojárne n. p. v Košiciach“, podnikajúci (okrem iného) v oblasti prenájmu a prevádzkovania vlastných nehnuteľností, sa žalobou doručenou mestskému súdu 28. septembra 2023 domáhal proti 44 podielovým spoluvlastníkom (ďalej len „žalovaní“) konkrétne špecifikovaných nehnuteľností – pozemkov (zastavaná plocha a nádvorie) v okrese [REDAKOVANÉ], obci [REDAKOVANÉ], katastrálnom území

██████████ – určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z dôvodu vydržania. Podaniu žaloby predchádzala požiadavka podielových spoluvlastníkov na uzavretie nájomných zmlúv, resp. vydanie bezdôvodného obohatenia v peniazoch, adresovaná sťažovateľovi, ktorý ju spájal s nerentabilitou ďalšej strojárenskej výroby vykonávanej v týchto priemyselných budovách, pričom poukazoval na nesúlady právneho stavu so stavom evidovaného vlastníctva, keďže pozemky boli v minulosti kvôli výstavbe areálu vyvlastnené a štátny podnik bol neskôr sprivatizovaný.

3. Mestský súd výrokom I napadnutého uznesenia konanie zastavil, keďže zistil, že strana sporu (žalovaný v 15. rade) nedisponoval procesnou subjektivitou v čase začatia konania, čo predstavuje neodstrániteľnú vadu konania. Výrokom II napadnutého uznesenia rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

4. Proti výroku I uvedeného uznesenia mestského súdu sťažovateľ podal odvolanie. Podaním doručeným mestskému súdu 18. decembra 2023 sťažovateľ vzal odvolanie späť v celom rozsahu.

5. Proti výroku II uvedeného uznesenia mestského súdu podali odvolanie žalovaní v 12. až 14., 22., 26. až 28., 30., 32., 36. až 40. a 42. rade, ako aj žalované v 23. až 25. rade.

6. Krajský súd výrokom I napadnutého uznesenia zastavil odvolacie konanie o odvolaní sťažovateľa proti výroku I napadnutého uznesenia mestského súdu [§ 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)] s tým, že ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania (§ 369 ods. 2 CSP). Výrokom II zmenil výrok II uvedeného uznesenia mestského súdu tak, že: II.1. žalovaným v 1., 12. až 14., 22. až 28., 30. až 32., 35. až 40. a 42. rade (ktorí boli zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, resp. advokátom a boli v konaní aktívni) priznáva vo vzťahu k sťažovateľovi nárok na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, II.2. žalovaným v 2., 4. až 11., 16., 17., 19. až 21., 29., 33., 34., 41., 43. a 44. rade (ktorí neboli zastúpení advokátom a neboli v konaní aktívni) nepriznáva vo vzťahu k sťažovateľovi nárok na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania, II.3. sťažovateľ nemá právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným v 3., 15. a 18. rade (ktorí zomreli).

7. Proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP.

8. Najvyšší súd I. výrokom napadnutého uznesenia dovolanie odmietol ako neprípustné [§ 447 písm. c) CSP]. S poukazom na právnu úpravu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a predovšetkým procesných úkonov strán v konaní, vysvetlil, ako ich posúdil, a citoval i zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Z obsahu spisu nezistil sťažovateľom namietané vady zmätočnosti spočívajúce v tvrdeniach o nesprávnom vypořiadaní sa krajského súdu s procesnými úkonmi žalovaných, o nesprávnom rozhodnutí krajského súdu o priznaní náhrady trov konania po zastavení konania, ktoré sťažovateľ nezavinil, ako aj o nesprávnom rozhodnutí krajského súdu o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej v 25. rade, ktorá odvolanie nepodala. Uzavrel, že sťažovateľ neopodstatnene namietal, že mu krajský súd zmätočným odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval

jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Druhým výrokom rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalovaným v 12. až 14., 27., 31. až 33., 35., 37., 41. až 45. a 47. rade náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie (§ 256 ods. 1 CSP). Tretím výrokom rozhodol, že žalovaným v 1., 2., 4. až 11., 16. až 26., 28. až 30., 34., 36., 38. až 40., 46., 48. a 49. rade náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva, keďže im žiadne nevznikli.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že podaná žaloba nemala privodiť zastavenie konania, keďže ňou chcel dosiahnuť meritórne rozhodnutie súdu o vlastníctve sporných nehnuteľností, preto podstata jeho námietky spočíva v tvrdení, že rozhodnutie mestského súdu o zastavení konania o určenie vlastníckeho práva je nesprávne. Ak mestský súd výrokom I napadnutého uznesenia zastavil konanie, pričom sa vôbec nevyporiadal so skutkovými argumentmi sťažovateľa a krajský súd tento postup aproboval bez toho, aby sa vysporiadal s rovnakou argumentáciou sťažovateľa, bolo mu ako strane sporu odopreté právo, „*aby rozhodujúca skutková otázka bola prejednaná v dvoch inšanciách všeobecného súdnictva*“. Spät'vzatie odvolania proti výroku I napadnutého uznesenia malo zo strany sťažovateľa racionálny dôvod spočívajúci v zabránení žalovaným získať od sťažovateľa ďalšie peňažné prostriedky. Ak najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol s tým, že námietka nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia nespadá pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ide o zjavne mylnú právnu úvahu a porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vo vzťahu k posudzovaniu nároku na náhradu trov konania všeobecnými súdmi sťažovateľ zastáva názor, že tu boli splnené predpoklady na aplikáciu § 257 CSP, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje ústavný prostriedok priameho prístupu fyzických osôb a právnických osôb k ochrane ústavnosti poskytovanej ústavným súdom vo vzťahu k základným ľudským právam a slobodám (IV. ÚS 84/2010). Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završujú Najvyšší súd Slovenskej republiky a Najvyšší správny súd Slovenskej republiky a že ústavná sťažnosť nie je opravným prostriedkom. Skutkový stav a právne závery všeobecných súdov sú predmetom kontroly zo strany ústavného sudu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005). Inými slovami, výsledok konania pred všeobecnými súdmi môže byť preskúmaný ústavným súdom

výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci (I. ÚS 360/2018, ZNaU 83/2018).

11. Zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 43 ods. 1 a 2 a § 123 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] explicitne vyplýva a ústavný súd to v rámci svojej judikatúry opakovane pripomína, že v ústavnej sťažnosti sťažovatelia musia označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáhajú, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musia ich konkretizovať aj skutkovo, t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy (IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08, či III 100/2018). Odôvodnenie návrhu (ústavnej sťažnosti) ako zákonom predpísaná náležitosť je pritom kritériom klasifikačným, nie kvalitatívnym. Neoddeliteľnou podstatnou náležitosťou ústavnej sťažnosti je aj návrh na rozhodnutie ústavného súdu (sťažnostný návrh – tzv. petit), ktorý v spojení s odôvodnením ústavnej sťažnosti musí byť vymedzený jasne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby bolo možné jednoznačne určiť hranice ústavného prieskumu a východisko pre rozhodnutie ústavného súdu o danej veci. Sťažnostný návrh predstavuje výrok rozhodnutia ústavného súdu, ktorého vydania sa sťažovateľ môže domáhať v zmysle § 133 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a neustanovujú inak (§ 45 zákona o ústavnom súde). To znamená, že zásadne môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenie o porušení iných práv, resp. iným subjektom uvedeným v odôvodnení sťažnosti mimo petit návrhu ústavný súd považuje iba za súčasť argumentácie (III. ÚS 443/2017).

13. Ústavný súd, akceptujúc autonómiu vôle navrhovateľov (sťažovateľov), ak zákon o ústavnom súde vyslovene neuvedie inak, nemá možnosť rozhodovať *ultra petitem* a rozširovať individuálnu ochranu ústavnosti nad rámec, ktorý navrhovatelia požadujú (navrhujú). Taká možnosť tu nie je ani v prípade, že by zo skutkového stavu opísaného v návrhu na začatie konania vyplývali porušenia ďalších článkov ústavy alebo medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Bez aktívneho prístupu navrhovateľov ústavný súd zásadne nie je oprávnený ani povinný prijímať výroky, ktorých sa navrhovatelia v petite nedomáhali, hoci by sa javili ako účinný prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Preto treba za osobitne dôležitú považovať náležitosť návrhu spočívajúcu v tom, že navrhovateľ musí uviesť, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (m. m. III. ÚS 419/2018).

14. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde sa prejavuje okrem viazanosti dôvodmi ústavnej sťažnosti predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne

vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd [I. ÚS 514/2020 (ZNaU 84/2020)]. Takéto podmienky v danej veci splnené neboli.

15. Ako je uvedené v bode 1, sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením mestského súdu č. k. 68C/13/2023-163 z 24. novembra 2023, uznesením krajského súdu č. k. 11Co/34/2024-445 z 25. septembra 2024 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/102/2025 z 19. augusta 2025, avšak bez ich jasnej, určitej a zmysluplnej skutkovej konkretizácie, pričom vo vzťahu k predmetu konania prerokúvaného všeobecnými súdmi (t. j. veci samej) prehliada, že v dôsledku účinne späťvzatého odvolania sťažovateľa výrok I uznesenia mestského súdu nadobudol právoplatnosť 27. januára 2024 (<https://obchodnyvestnik.justice.gov.sk/registerdoloziiekpravoplatnosti/zoznam.aspx>). Preto majetkový nárok sťažovateľa nemohol byť predmetom odvolacieho prieskumu ani následného dovolacieho prieskumu. Sporová strana, ktorá vzala účinne odvolanie späť, nemôže zrušiť svoj procesný úkon späťvzatia (nemôže „vziať späť späťvzatie odvolania“) a nemôže ho ani podať znova. Nemôže žiadať, aby konanie o odvolaní nebolo zastavené a aby sa v ňom pokračovalo bez ohľadu na späťvzatie odvolania. Pokiaľ odvolateľ taký úkon predsa len urobí, odvolací súd naň neprihliada, lebo takýto úkon nemá žiadne procesné účinky (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/146/2011 z 28. októbra 2011). Ústavný súd preto na rozdiel od sťažovateľa nepovažuje späťvzatie jeho odvolania proti výroku I napadnutého uznesenia mestského súdu za racionálny dôvod „spočívajúci v zabránení žalovaným získať od sťažovateľa ďalšie peňažné prostriedky“. Týmto tvrdením sťažovateľ zrejme narážal na svoj neúspech v konaní vedenom bývalým Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 33Cb/167/2020, ktoré skončilo uložením mu (ako žalovanému) povinnosti zaplatiť MPV Družstvu, Werferova 2582/1, Košice, IČO 50 397 877 (žalobcovi), sumu 15 780,41 eur s príslušenstvom, a ktoré napadol ústavnou sťažnosťou, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 644/2025-16 z 20. novembra 2025. Uvedené správanie sťažovateľa odporuje zásade „*vigilantibus iura scripta sunt*“, ktorá vo svojej podstate znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V tomto kontexte nemá ani tvrdenie sťažovateľa o odopretí mu práva, „*aby rozhodujúca skutková otázka bola prejednaná v dvoch inštanciách všeobecného súdnictva*“, oporu v obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konania zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Pre prípad námietky týkajúcej sa potreby dvoch inšancií konania pred všeobecnými súdmi ústavný súd poznamenáva, že okrem čl. 13 dohovoru, ktorý nevyžaduje konkrétnu podobu účinného prostriedku nápravy, čl. 6 dohovoru prioritne chráni právo na prístup súdu (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Golder proti Spojenému kráľovstvu, z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, § 35), ale negarantuje právo na odvolanie na súd vyššej inštancie ako také ani negarantuje nejaký osobitný druh odvolania alebo spôsob vybavovania odvolaní (rozsudok Európskeho súdu pre

ľudské práva Monnell a Morris proti Spojenému kráľovstvu z 2. 3. 1987, sťažnosť č. 9562/81 a 9818/82, § 56).

17. Čo sa týka ústavnoprávnej argumentácie sťažovateľa posudzovania nároku na náhradu trov konania krajským súdom, ktoré mu ostalo v dôsledku zastavenia odvolacieho konania, resp. najvyšším súdom (pozri predchádzajúci bod), táto je minimálna a v podstate obsahuje len strohé tvrdenie sťažovateľa, že zastavenie konania nezavinil a že tu boli splnené predpoklady na aplikáciu § 257 CSP. Krajský súd rozhodujúci o odvolaní žalovaných v 12. až 14., 22., 26. až 28., 30., 32., 36. až 40. a 42. rade, ako aj žalovaných v 23. až 25. rade pritom v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 30) jasne uviedol, že *„žiadna zo strán sporu netvrdila existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa a nenavrhovala pri rozhodovaní o trovách konania aplikovať § 257 CSP, a to ani v odvolacom konaní, pričom je zrejmé, že tieto nevyplývajú ani z obsahu súdneho spisu“*. Dôkaz o opaku sťažovateľ ústavnému súdu nepredložil.

18. Nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti ústavný súd považuje za nedostatok kľúčovej povahy, a preto ani nevyzýva na jeho odstránenie podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže tento postup je aktuálny v prípade nedostatkov formálnej povahy, nie však samotnej podstaty ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 155/2019, I. ÚS 230/2022, I. ÚS 232/2025).

19. To všetko vedie ústavný súd k záveru o nutnosti odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

20. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporových strán dožadovať sa nimi navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu